

Є. Ю. Трубаєва

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕДІАЦІЇ В КУЛЬТУРОЛОГІЧНОМУ АСПЕКТІ

Ye. Yu. Trubaieva

METHODOLOGY OF MEDIATION RESEARCH IN THE CULTURAL ASPECT

Вибір методів дослідження медіації є безумовно важливим питанням, оскільки саме методологія зумовлює кут зору, під яким буде розглядатися наукова сутність проблеми. Зазначимо, що методологія вказує на шлях інтерпретації та осмислення певної теоретичної проблематики.

У наукових дослідженнях останніх десятиліть набирає обертів культивування залучення такого комплексу методів, який дозволяє отримати об'єктивну інформацію з обраної проблематики через його сенситивність до усіх складнощів взаємозв'язку та багатомірності сучасної глобальної, соціальної індивідуалістичної реальності.

Українська держава переживає непростий період історичного розвитку, який, на тлі глибокої соціально-економічної, політичної кризи, характеризується національно-культурним та духовним відродженням суспільства. Ланцюг різноманітних змін у країні загострює потребу кожного члена суспільства в захисті, безпеці, комфорті, а процес глобалізації акцентує на необхідності подолання страху руйнування національно-культурної ідентичності, забезпечення середнього балансу між загальним та самотнім, діалогу вільних особистостей як рівноправних сторін. Таким чином, медіацію сьогодні можна розглядати як нову культуру діалогу. Медіація як комунікативний процес формується через імплементацію засобів подолання контроверз, що надає учасникам конфлікту можливості залишатися у своїй ціннісній системі координат та реалізувати власні інтереси в умовах рівноправного діалогу. Складність дослідження медіації в культурологічному аспекті зумовлюється міждисциплінарністю обох наукових явищ, зміст яких не вкладається в межі однієї науки. Культурологічні основи медіації характеризується освоєнням загальнолюдських цінностей, морально-етичних норм, культуротворчістю, незалежністю і саморегуляцією.

Отже, з урахуванням трансдисциплінарного контексту дослідження до комплексу методів важливо віднести кілька *загальнонаукових* методів, зокрема: *історико-системний підхід* уможливує осмислення зміни соціокультурних систем, культурних відмінностей різних історичних епох, *системно-структурний метод* використано для ґрунтового дослідження медіації як певної системи, що носить суб'єктно-суб'єктивний характер; *соціокомунікативний підхід* — до визначення культурологічних основ медіації, який спрямований на розкриття сутності медіації як комунікативної взаємодії з урахуванням функціонування культури в певному суспільстві; *порівняльний* — передбачає порівняння культур як ціннісних систем, соціокультурних особливостей, поглядів учених тощо; *герменевтичний підхід*, який має на меті окреслення механізмів інтерпретації та суб'єктивації змісту, визначення суб'єктами медіації індивідуального розуміння змістів у межах отриманих ними впродовж життя фонових знань та асоціацій; *синергетичний підхід* дозволяє проаналізувати генезу та сутність феномену діалогу, його культурологічних основ з точки

зору порядку і хаосу, що позначаються структурністю, самоорганізацією й нелінійністю; та *аксіологічний*, що розкриває роль системи ціннісних орієнтацій учасників медіативного процесу, а також механізми змін у ціннісно-змістовному просторі суспільного життя в умовах глобалізації, специфіки діалогу культур.

Конкретно-пошуковими методами стали методи аналізу та синтез, актуалізації поглядів вітчизняних і зарубіжних учених з питань імплементації медіації. *Термінологічний аналіз* забезпечує можливість уточнення категоріального термінологічного апарату кількох наук.

Отже, важливим критерієм валідності будь-якого підходу в межах зазначеної наукової проблеми постає дотримання гідного ставлення до внутрішнього світу та суб'єктивної реальності іншої людини.

О. М. Куликова

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ В ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-ЖУРНАЛІСТІВ

О. М. Кувалда

THE ROLE OF STUDENTS' INDIVIDUAL WORK IN THE TRAINING OF JOURNALISTS

Самостійна робота відіграє важливу роль у навчанні, а також у науковій і творчій роботі студента. Вона є важливим засобом організації пізнавальної діяльності, самоосвіти та самовиявлення студентів. Від того, наскільки студент підготовлений і залучений у самостійну діяльність, залежать його успіхи в навчанні, науковій та професійній роботі.

Існують різні підходи до визначення самостійної роботи. Розглянемо роль самостійної роботи як компонента творчої, пізнавальної, практичної діяльності студентів. Під самостійною роботою будемо розуміти цілеспрямовану, сплановану навчальну, навчально-дослідну чи науково-дослідну діяльність студентів, яку вони виконують за завданням і під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Тобто викладач організовує пізнавальну діяльність студентів, а студент сам здійснює пізнання. Отже, самостійна робота не зводиться до виконання одних домашніх завдань, до неї належать і такі види занять, які проводяться в аудиторіях, у присутності викладача і під його керівництвом.

Метою самостійної роботи студентів є опанування ними фундаментальних знань, досвіду практичної діяльності за фахом. Самостійна діяльність має сприяти розвитку відповідальності та організованості, а також формуванню творчого підходу до вирішення нестандартних завдань.

Формування навичок самостійної розумової праці є провідним аспектом розвитку активності студентів. Особливо актуально це тому, оскільки знання мають тенденцію застарівати, «відставати» від потреб життя. У цих умовах доцільно навчити студентів вчитися і здобувати знання з різних джерел інформації самостійно, оволодіти якомога більшою різноманітністю видів і прийомів самостійної роботи.

Важливим є створення комфортного освітнього середовища, у якому студент може самовиявитися під час таких видів самостійної діяльності, як підготовка та захист курсової роботи чи проекту, звіт про творчу зустріч з відомими журналістами тощо, які сприяють накопиченню й переданню досвіду творчої діяльності.